بسمه تعالى

گزارش کار آزمایشگاه سیستم عامل

استاد مربوطه:

مهندس اوا انوری

آزمایش دوم:

Kernel module programming

فروغ افخمي 9831703

پاییز 1401

تمرین 1 :مراحل بالا را دنبال کنید تا یک ماژول هسته را ایجاد، بارگذاری و بردارید.ضمن بررسی محتوی بافر سابقه هسته مطمئن شوید مراحل کار را به درستی انجام داده اید.

ابتدا فایل mymod5.c را مینویسیم که به صورت زیر است. کد سی هست در نتیجه با پسوند c. داریم.

```
#include<linux/init.h>
#include <linux/kernel.h>
#include <linux/module.h>
/* this function is called when the module is loaded*/
int simple_init(void) {
        printk(KERN_INFO "Loading Module\n" );
        return 0; }
/* this function is called when the module is removed*/
void simple_exit(void){
            printk(KERN_INFO "Removing Module\n"); } /* Macros for registering module entry and exit points.*/
module_init(simple_init);
module_init(simple_exit);
MODULE_LICENSE("GPL");
MODULE_DESCRIPTION("simple module");
MODULE_AUTHOR("SGG");
```

در این کد ما یک تابع simple_init داریم که در آن یک printk داریم که همان printf هست که در مود کرنل استفاده میشود و الویت پیامی که قرار است نشان دهد را میگیرد که از جنس Information است و الویت بالایی ندارد و محتوایی که قرار است نمایش بدهد در آن قرار گرفته است.

یک تابع دیگر به اسم simple_exit داریم که آن هم یک printk و printk دارد. در ادامه دو module_init دارد و module_init داریم که ماژول دارد module_init می باشد.در module_init هنگامی که ماژول دارد مقدار دهی اولیه میشود و در هسته بارگزاری میشود تابع simple_init را فراخوانی میکند. در module_exit وقتی ماژول قرار است از کرنل حذف شود هم تابع simple_exit فراخوانی میشود.دستورات بعدی هم یک سری اطلاعات در رابطه با ماژول است که با دستور modinfo میتوان این اطلاعات مثل ادرس بارگزاری ماژول، مجوز و ... را مشاهده کرد.

در رابطه با اینکه الویت KERN_INFO کم هست در جدول زیر الویت ها از پایین به بالا بیشتر میشود.

Name	String	Alias function
KERN_EMERG	"0"	pr_emerg()
KERN_ALERT	"1"	pr_alert()
KERN_CRIT	"2"	pr_crit()
KERN_ERR	"3"	pr_err()
KERN_WARNING	"4"	pr_warn()
KERN_NOTICE	"5"	pr_notice()
KERN_INFO	"6"	pr_info()
KERN_DEBUG	"7"	pr_debug() and pr_devel() if DEBUG is defined
KERN_DEFAULT	6677	
KERN_CONT	"c"	pr_cont()

برای کامپایل کردن فایل c لازم است یک Makefile ایجاد کنیم که به صورت زیر است.دقت شود در خط اول اسم فایل c. را ذخیره کردیم این فایل راهم با اسم فایل c. را ذخیره کردیم این فایل راهم با نام Makefile ذخیره میکنیم.

```
*mymod5.c

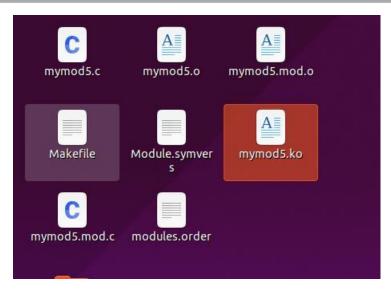
obj-m += mymod5.o
all:
    make -C /lib/modules/$(shell uname -r)/build M=$(PWD) modules

clean:
    make -C /lib/modules/$(shell uname -r)/build M=$(PWD) clean
```

حال با داشتن این دو فایل میتوان فایل را کامپایل کرد.سپس در ترمینال ابتدا وارد دایرکتوری میشویم که فایل ها وجود دارند و با دستور make در terminal یک سری فایل برای ما ایجاد میشود.در بین این فایل ها یک فایل ماژول ما با پسوند ko. می باشد.

```
Zk@zk-PC:~$ cd Desktop
make -c /lib/modules/5.0.0-13-generic/build M=/home/zk/Desktop modules
make[1]: Entering directory '/usr/src/linux-headers-5.0.0-13-generic'
CC [M] /home/zk/Desktop/mymod5.o
Building modules, stage 2.
MODPOST 1 modules
CC /home/zk/Desktop/mymod5.mod.o
LD [M] /home/zk/Desktop/mymod5.ko
make[1]: Leaving directory '/usr/src/linux-headers-5.0.0-13-generic'
zk@zk-PC:~/Desktop$

■
```


حال این ماژول را با دستور sudo insmod mymod5.ko در کرنل بارگزاری میکنیم. برای تشخیص اینکه ایا کار ما درست انجام شده است با دستور Ismod میتوان دید که ایا ماژول ما در لیست ماژول ها وجود دارد یا خبر.

همان طور که در تصویر زیر مشاهده میکنید این ماژول در لیست ماژول های هسته وجود دارد.

```
zk@zk-PC: ~/Desktop
zk@zk-PC:~/Desktop$ make
make -C /lib/modules/5.0.0-13-generic/build M=/home/zk/Desktop modules
make[1]: Entering directory '/usr/src/linux-headers-5.0.0-13-generic'
  CC [M] /home/zk/Desktop/mymod5.o
  Building modules, stage 2.
  MODPOST 1 modules
  CC
          /home/zk/Desktop/mymod5.mod.o
 LD [M]
          /home/zk/Desktop/mymod5.ko
make[1]: Leaving directory '/usr/src/linux-headers-5.0.0-13-generic'
zk@zk-PC:~/Desktop$ sudo insmod mymod5.ko
[sudo] password for zk:
zk@zk-PC:~/Desktop$ lsmod
Module
                        Size Used by
mymod5
                       16384
                              0
nls utf8
                       16384
isofs
                       49152
vboxvideo
                       36864
snd intel8x0
                       45056
snd ac97 codec
                             1 snd intel8x0
                      135168
                             1 snd ac97 codec
ac97_bus
                       16384
snd pcm
                             2 snd_intel8x0,snd_ac97_codec
                      102400
snd seq midi
                       20480
snd_seq_midi_event
                             1 snd_seq_midi
                       16384
snd_rawmidi
                       36864 1 snd seg midi
```

میتوان برای اینکار از یک روش دیگر استفاده کرد. ما گفته بودیم در صورت بارگزاری ماژول loading"" module" چاپ شود. که این چاپ شدن در بافر سابقه هسته اتفاق می افتد. برای دسترسی به بافر سابقه هسته از دستور dmesg استفاده میکنیم که میبینیم

```
| 1, 100,000 | (dm.) | (fm.) |
```

همچنین میتوان محتوای dmesg را در یک فایلی با دستور dmesg > name_of_file.txt ذخیره کرد.در اینجا name_of_file را همان dmesg گذاشته ایم.

```
[ 781.232406] Loading Module

zk@zk-PC:~/Desktop$ dmesg >dmesg.txt
zk@zk-PC:~/Desktop$ dmesg -c
```

برای جلوگیری از پر شدن بافر سابقه هسته بهتر است زود به زود بافر را خالی کنیم. اگر از دستور dmesg -c که c در ان به معنی clear است استفاده کنیم قبل از اینکه محتوا را پاک کند یک بار دیگر آن را چاپ میکند ولی اگر از C- استفاده شود دیگر محتوا را چاپ نمیکند. البته باید دقت شود این کار باید در نقش super ولی اگر از C- استفاده شود دیگر محتوا را چاپ نمیکند. البته باید دقت شود این کار باید در نقش super و حال اگر dmesg را بزنیم مشاهده میکنیم که بافر سابقه هسته خالی است.

حال برای حذف کردن ماژول از دستور sudo rmmod mymod5 استفاده میکنیم و اگر محتوای gudo rmmod ببینیم مشاهده میکنیم که پیغام Removing Module نمایش داده می شود.

```
United States of States of
### STATE OF THE PROPOSED OF T
                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             [drn] Max CMR ids is 8192
[drn] Max number of GMR pages is 1048576
[drn] Max number of GMR pages is 1048576
[drn] Max mumber of GMR pages is 1048576
[drn] Max mumber of GMR pages is 131872 k18
[drn] Max mumber of SMR pages is 131872 k18
[drn] MRIO at 0xf0000000 size is 2048 k18
[drn] MRIO at 0xf0000000 size is 2048 k18
[TM] Zone dna32: Available graphics memory: 2097152 k18
[TM] Intitalizing pool allocator
[drn] Supports vblank timestamp caching Rev 2 (21.10.2013).
[drn] No driver support for vblank timestamp query.
[drn] Surpon objects Display Unit initialized
[drn] Midth 720
[drn] Attorn objects Display Unit initialized
[drn] Fifo nax 0x00200000 mln 0x00001000 cap 0x000000355
[drn] Dis: no.
[drn] Atonic: yes.
              | Consideration | Consideratio
                  22:19:21 asB551 main vipiRBGGestCtrlDetect rfkll: hpput handler ditabled 150 9660 Extensions: Microsoft Joliet Level 3 150 9660 Extensions: RRIP_1991A Loading Module Actops dness gates sudo rnnod nymod5 ktops gates gates and produce the sudo frame gates from the sudo frame gates frame gates frame gates frame gates frame gates from the sudo frame gates frame gates
```

بخش دو: ساختمان داده های هسته

تمرین 2: در نقطه ورود ماژول، یک لیست پیوندی شامل پنج عنصر birthday struct ایجاد کنید. لیست پیوندی را پیمایش کنید و محتوای آن را به بافر سابقه هسته انتقال دهید. فرمان dmesg را احضار کنید تا مطمئن شوید که به محض بار شدن ماژول هسته، لیست به درستی ایجاد می شود .در نقطه خروج ماژول، عناصر لیست را از لیست پیوندی حذف کرده و دوباره حافظه آزاد شده را به هسته برگردانید. باز هم فرمان dmesgرا احضار کنید تا بررسی کنید به محض برداشتن ماژول هسته، لیست حذف می شود.

هسته ی لینوکس ساختمان داده های مختلفی را پوشش می دهد مثل لیست پیوندی دو طرفه،درخت مبنا،ارایه بیتی و..

در این قسمت از آزمایش قصد داریم از لیست پیوندی دو طرفه استفاده کنیم که در کتابخانه list.h موجود است. که این کتابخانه را در فایل mymod5.c اضافه میکنیم (mymod5.c)

ابتدا تابع add_element را ایجاد میکنیم و برای استفاده از لیست اول یک struct ایجاد میکنیم.همانند زیر:

```
struct BirthInfo {
    int day;
    int month;
    int year;
    char city[20[;
    struct list_head list;
```

این struct عناصر مختلفی دارد که شامل روز و ماه و سال و ارایه ای از کارکتر ها به طول 20 و list که از رکورد list_head است. برای استفاده از ارایه ای از کارکتر ها باید کتابخانه string.h را نیز Include کرد و برای استفاده از رکورد list_head باید کتابخانه types.h را orclude کرد.

List_head در کتابخانه اش به صورت زیر تعریف شده است که به صورت یک رکورد می باشد که دو ارگومان *next و prev* دارد که اشاره گر به گره های بعدی و قبلی هستند.

```
struct list_head {
        struct list_head *next, *prev;
};
```

میتوان از macro هایی برای مدیریت list ای که از نوع list_head تعریف شده است استفاده کرد.برای مشخص کردن ابتدای لیست پیوندی از ماکروی LIST_HEAD استفاده میکنیم.

در ادامه ما یک نمونه از struct میسازیم به صورت زیر:

```
struct BirthInfo *student;

student = kmalloc(sizeof(student),GFP_KERENEL);

student -> day =17;

student -> month =2;

student -> year =1380;

strcpy(student -> city,"Tehran");

INIT_LIST_HEAD(&student -> list);
```

کد بالا نمونه ای از struct به نام student ساخته شده است که در ان kmalloc داریم مثل malloc برای تخصیص حافظه است که لم ان معرف kernel است. GFP مخفف get free pages که چگونگی تخصیص حافظه هسته را تعیین میکند. سپس عناصر مختلف struct مقدار دهی میشود.برای cityچون ارایه ای از کارکتر ها هست از strcpy استفاده میکنیم که در کتابخانه string.h تعریف شده است. برای اخرین عنصر یعنی list از ماکروی INIT_LIST_HEAD استفاده میکنیم که ان را به صورت خودکار مقدار دهی میکند.حال نمونه نوشته شده را به لیستی که ابتدای ان BirthInfo_HEAD میباشد.

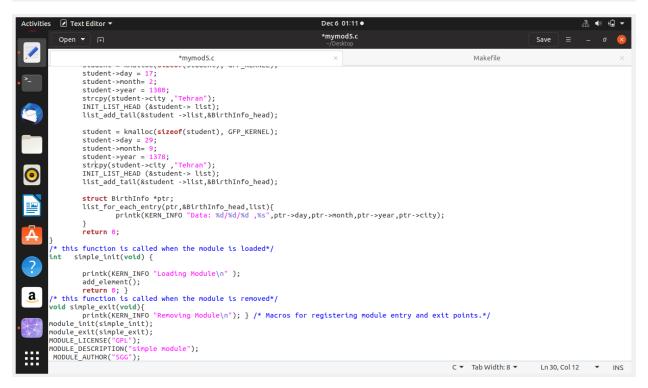
این کار را برای نمونه های دیگر هم انجام میدهیم.

حال میخواهیم لیست را پیمایش کنیم و در خروجی چاپ کنیم.از اشاره گری از نوع BirthInfo استفاده میکنیم. برای هر entry داخل لیست محتوا را میگیرد و وارد متغیر ptr می کند. در printk خروجی است و ابتدای لیست و خود لیست ورودی هستند. همچنین printk نیز محتوا را در خروجی به ما نمایش میدهد.

در اخر برای تابع یک return0میگذاریم.

این تابع را وقتی ماژول در حال مقدار دهی اولیه است یعنی در simple_init تابع را فراخوانی میکنیم. برای sinclude ا, slab.h هم باید کتابخانه kmalloc کرد.

```
*mymod5.c
  *mymod5.c
finclude <linux/kernel.h>
finclude <linux/module.h>
 include <linux/string.h>
include <linux/types.h>
int add_element(void){
    static LIST_HEAD(BirthInfo_head);
    struct BirthInfo{
                         int month:
                         int year;
char city[20];
                         struct list_head list;
            struct BirthInfo *student;
           student = kmalloc(sizeof(student), GFP_KERNEL);
student->day = 17;
student->month= 2;
           student->year = 1380;
strcpy(student->city ,"Tehran");
INIT_LIST_HEAD (&student-> list);
list_add_tail(&student ->list,&BirthInfo_head);
            student = kmalloc(sizeof(student), GFP_KERNEL);
           student->day = 29;
student->month= 9;
           student->year = 1378;
str/epy(student->city ,"Tehran");
INIT_LIST_HEAD (&student-> list);
list_add_tail(&student ->list,&BirthInfo_head);
            struct BirthInfo *ptr;
            list_for_each_entry(ptr,&BirthInfo_head,list){
                                                                                                                                                               C ▼ Tab Width: 8 ▼
                                                                                                                                                                                                  Ln 30, Col 12 ▼ INS
```


سپس در ترمینال برای این فایل make انجام میدهیم.سپس ماژول را با دستور make سپس در ترمینال برای این فایل make حذف میکنیم.با mymod5.ko حذف میکنیم.با sudo rmmod mymod5 حذف میکنیم.با مشاهده میکنیم.

